

Vastaus valtuustoaloitteeseen 6/2024: Kirkkonummen torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta 12.12.2024 § 92
415/12.01.02/2024

Valmistelija	Opetusjohtaja Astrid Kauber Opetuspäällikkö Ulrika Willför-Nyman etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi, puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	Sivistysjohtaja Ikonen Eeva-Kaisa Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 6/2024: Kirkkonummen torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä.
Päätös	Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta päätti päätösehdotuksen mukaisesti.
Tiedoksi	-
Selostus	Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä / Sini Felipe, Tuovi Ronkainen, Ari Harinen ja Tero Suominen jättivät kunnanvaltuuston kokouksessa 29.4.2024 seuraavan valtuustoaloitteen: Orpon hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä useista merkittävistä suomalaisen hyvinvointivaltion heikennyksistä. Erityisen haitallinen leikkaus on koulutuksen järjestäjäkin koskettava päätös rajoittaa toisen asteen opiskelijoiden maksuttomia oppimateriaaleja ja ylioppilastutkimaksuja sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta. Maan hallituksen päätös romuttaa maksuttoman ja yhdenvertaisen mahdollisuuden suorittaa toisen asteen koulutus. Toimenpiteellä tavoitellaan vain 12 miljoonan euron vuosittaista säästöä valtakunnallisesti, mutta toteutuessaan se lisää nuorten ja perheiden eriarvoisuutta. Vuoden 2022 Lukiolaisbarometrin mukaan maksuttomien oppimateriaalien tarjoaminen on lisännyt lukiokoulutukseen hakeutumista erityisesti niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden vanhemmista kumpikaan ei ole korkeakoulutettu, vähintään toinen vanhemmista on työtön tai joiden äidinkieli ei ole suomi. Toiseen asteen tutkinnon suorittamisella on myös selvä vaikutus myöhempään sijoittumiseen työmarkkinoille. Hallituksen esitys kohdistuu siis nimenomaisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja perheisiin lisäten eriarvoisuutta kaikkialla Suomessa. Päätetyllä koulutusleikkauksella saavuttaisiin vain minimaalista julkisen talouden säästöä ja se lisäisi nuorten eriarvoisuutta sekä kaventaisi vähintään osan nuorista tulevaisuuden mahdollisuuksia. Lisäksi säästö on Kirkkonummen näkökulmasta toteuttamiskelvoton. Esimerkiksi oppikirjojen, erilaisten opetusvälineiden ja tietokoneiden kerääminen pois opiskelijoilta sekä e-kirjalisenssien katkaiseminen kesken abiturienttivuotta tai opintojen loppurutistusta on arkijärjen vastaista ja erittäin haastavaa toteuttaa. Se myös lisäisi jo entisestään kuormittuneen opetushenkilöstön työkuormaa. Pahimmassa tapauksessa oppimateriaalien maksullisuudella olisi myös vaikutusta opinnoissa

menestymiseen ja tutkinnon valmistumiseen. Vaihtoehtoisesti lukuisten pienten laskujen ym. maksujen laskuttaminen nuorilta opiskelijoilta aiheuttaa lisää hallintotaakkaa sekä -kuluja kunnille.

Kirkkonummen vasta hyväksytyssä kuntastrategiassa todetaan: "Olemme vahva sivistyskunta, jossa varhaiskasvatus, opetus ja koulutus ovat arvostettuja. Edistämme elinikäisen oppimisen kulttuuria, joka innostaa asukkaita kehittämään itseään ja liittymään osaksi yhteisöä." Kirkkonummi profiloituu sivistyskuntana. Aidosti maksuttoman toisen asteen romuttaminen sotii tätä vastaan.

Valtuutetuille kuuluvaa aloiteoikeutta käyttäen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että:

- 1) Kirkkonummen edunvalvonnan tavoitteeksi asetetaan valtioon vaikuttaminen, jotta päätetty koulutusleikkaus perutaan asian jatkovalmistelussa yllä mainituilla perusteilla

ja

- 2) Kirkkonummi päättää selvittää eri keinot turvata aidosti maksuton ja yhdenvertainen toisen asteen koulutus oppivelvollisuutta suorittaville asukkailleen kustantamalla yli 18-vuotiaiden toisen asteen oppimateriaalit, mikäli valtio toteuttaa koulutusleikkauksen.

Hallituksessa on päätetty, että hallituksen kehysriihessä päättämää toisen asteen koulutuksen oppimateriaalien maksuttomuuden rajausta ei toteuteta. ([Opetus- ja kulttuuriministeriö, tiedote 23.9.2024](#))